

Programación Docente de TROMPETA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA		HISTORIA DOS INSTRUMENTOS								
ESPECIALIDAD	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	TROMPETA
CARÁCTER	B) Obligatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	VENTO METAL								XEFE DO DEPART.	Enrique Lorenzo Vila
CURSOS	1.º curso	2.º curso	3.º curso		4.º curso			COORDINADO RDA DISCIPLINA	Enrique Lorenzo Vila	
	I	II	III	IV	V	VI	VII			VIII
CUADRIMESTRE								Horas de clase	1	
ETCS/ CUADRIMESTRE						3		Observacións		
DOCENTE	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Javier Viceiro-Filgueira				javiceiro@edu.xunta.es				Venres, de 11h. a 12h.	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016.

DESCRITOR	Estudo da evolución histórica do instrumento propio e os afíns a este. Coñecemento das características construtivas, funcionamento acústico e posibilidades técnicas e expresivas con relación ao repertorio.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A través da práctica interpretativa do instrumento conséguese integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos presentes nos estudos de música superiores, colaborando ao desenvolvemento da capacidade analítica, do coñecemento do repertorio do propio instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T6, T7, T8, T10, T13
XERAIS	X9, X10, X12, X14, X15, X20, X25
ESPECÍFICAS	EI2, EI4, EI6

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
Coñecer a orixe e evolución dos instrumentos de vento metal	T1, T2, T4, T6, T10, X9, X10, X14, X20, EI2, EI4, EI6
Estudar a progresión técnica e estilística das distintas épocas	T1, T2, T3, T4, X9, X10, X14, EI2, EI4, EI6
Coñecer todas as familias instrumentais do vento metal e as súas características	T1, T2, T8, T13, X9, X10, X12, X20, X25, EI2, EI4, EI6
Estudar e coñecer o repertorio máis representativo	T1, T2, T6, T7, X10, X12, X15, EI2, EI4, EI6

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓN S
-------	--------------------	----------

I	Coñecemento da orixe e evolución dos instrumentos de metal	Estudo da orixe, evolución, características sonoras dos instrumentos de vento metal	4
II	Coñecemento das características constructivas	Características constructivas, válvulas, varas e pistóns	3
III	Coñecemento das distintas innovacións aplicadas ao instrumento	Avances aplicados á industria dos instrumentos de vento metal	3
IV	Coñecemento dos distintos fabricantes ao longo da historia	Estudo dos datos históricos	3
V	Coñecemento das características acústicas do instrumento	Estudo do fenómeno acústico nos instrumentos de vento metal	3
Total de sesións por cuatrimestre			16

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presenciais	Clases prácticas						16			
	Exame						1			
Non presenciais	Traballo persoal						73			
Total de horas cuatrimestrais							90			

6. Descriptores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Clases prácticas	Actividade encamiñadas a explicación e comprensión dos diferentes temas da materia. Traballo con fontes bibliográficas e fontes de información na web.
Exame	Presentación dun traballo académico proposto polo profesor dentro da temática da materia, na que o alumn@ mostrará unha introducción, unha argumentación teórica da temática con ilustracións gráficas e fotográficas, bibliografía empregada e aportacións persoais.
Traballo persoal	O traballo persoal será o tempo empregado polo alumn@ para a preparación da materia que se verá reflexado na calidade do traballo académico e nas aportacións nas clases prácticas

7. Avaliación

ORDINARIA

CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓ N	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Clases	Atención, comprensión e participación na aula. Realizar tarefas sobre a familia instrumental e a súa evolución ao longo da historia e de diferentes estilos musicais, así como as distintas formas constructivas do instrumento e innovacións acontecidas.	50%	TODAS
Traballo académico	Demostrar os coñecementos relativos á orixe e desenvolvemento común dos diferentes instrumentos de vento metal, das diferentes familias instrumentais, instrumentos afíns, as súas características e da progresión técnica e estilística das distintas épocas. Mostrar o coñecemento das características referidas ás diferentes escolas de vento metal dende o barroco ata os nosos días. Presentación dun traballo académico proposto polo profesor dentro da temática da materia, na que o alumn@ mostrará unha introducción, unha argumentación teórica da temática con ilustracións gráficas e fotográficas, bibliografía empregada e aportacións persoais.	50%	TODAS

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓ N	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
	Ver avaliación extraordinaria		

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame	Demostrar os coñecementos relativos á orixe e desenvolvemento común dos diferentes instrumentos de vento metal, das diferentes familias instrumentais, instrumentos afíns, as súas características e da progresión técnica e estilística das distintas épocas. Mostrar o coñecemento das características referidas ás diferentes escolas de vento metal dende o barroco ata os nosos días.	100%	TODAS

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

8. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprirse as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

9. Bibliografía, materiais e documentos

BOURGUE, D. (Trad. M. Martínez): La trompa. París: International music Diffusion Arpeges, 1993
 DESCHAUSSEÉS, Monique: El intérprete y la música. Madrid: Rialp, 1998
 ZARZO, V.: La trompa. Madrid: Alianza Música, 1986
 CORTOT, Alfred: Curso de interpretación. Buenos Aires: Ricordi, 1934
 FARKAS, Philip: El arte de tocar los metales
 TARR, E.: The trumpet Basel. The Brass Press

10. Observacións

Será aplicable a esta Programación Docente a lexislación vixente así como as normas que a regulan.

Programación Docente de TROMPETA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA		INSTRUMENTO (I – VIII)								
ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	TROMPETA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Individual
DEPARTAMENTO	VENTO METAL								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Enrique Lorenzo Vila
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1,5
ETCS/ CUADRIMESTRE	9	9	9	9	10	10	10	12	Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Adolfo Caride Rodríguez									
	Javier Viceiro Filgueira									

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Desenvolvemento e perfeccionamento das capacidades artísticas, expresivas e técnicas do instrumento, así como dos hábitos de estudo. Coñecemento dos diferentes criterios interpretativos que conduzan a interpretación do repertorio máis representativo con valoración crítica, estilo propio e madurez creativa, así como a súa aplicación práctica na interpretación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A través da práctica interpretativa do instrumento conséguese integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos presentes nos estudos de música superiores, colaborando ao desenvolvemento da capacidade analítica, do coñecemento do repertorio do propio instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T13, T15, T17
XERAIS	X1, X3, X6, X8, X11, X13, X21, X24
ESPECÍFICAS	EI1, EI2, EI4, EI5, EI6, EI10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
Perfeccionar na súa totalidade as capacidades artística, musical e técnica da trompeta.	T3, T6, T13, X3, X6, EI1, EI4
Ser conscientes da importancia do traballo individual e adquirir as técnicas de estudo necesarias que permitan a autonomía no traballo e a valoración do mesmo.	T1, X8, X21, EI2, EI5
Abordar a interpretación do repertorio de trompeta aplicando os coñecementos musicais adquiridos: histórica, formal e esteticamente; interpretando un repertorio solista que inclúa obras representativas das diversas épocas e estilos, de dificultade adecuada a este nivel e en público.	T3, T15, X1, X11, X24, EI1, EI10
Preparar, controlar e dominar a execución solista en público como un proceso de aprendizaxe imprescindible para a tarefa de concertista.	T3, T15, X11, X13, EI4, EI5
Valorar o dominio do corpo e da mente para utilizar con seguridade a técnica e concentrarse na audición e interpretación.	T1, T2, X8, X13, EI6, EI10
Aplicar ao repertorio solistaos criterios interpretativos vixentes nos diferentes períodos da historia da música e a súa evolución estilística.	T6, T15,

	X1, X3, EI2, EI4
Habitarse a escoitar música para formar a súa cultura musical e establecer un concepto estético que lles permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.	T2, T15, X8, X13, EI5, EI6
Elaborar criterios persoais e razoados sobre cuestións estéticas que lle permitan cumprir coa súa responsabilidade como intérprete.	T3, T17, X21, X24, EI2, EI6

4. Contidos

TEMAS		DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	Dominio da técnica para trompeta	Dominio na execución técnica da trompeta en toda a súa extensión e en todo o referente á afinación, articulación, dinámica e dicitación, creando unha homoxeneidade tímbrica entre os diferentes rexistros. Estudo dos exercicios e estudos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente guía docente.	TODAS (20 minutos)
II	Dominio das diferentes convencións interpretativas de tódalas épocas	Estudo de exercicios de trinos, triple e dobre picado, dobles sons, diferentes ornamentacións e aplicación práctica de efectos sonoros de vangarda (glissandi, frullato, voz e sons simultáneos, sordinas), así como dos exercicios e estudos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente guía docente.	14 (30 minutos)
III	Exercicios para o dominio da capacidade musical do alumno en relación á trompeta	Estudo dos exercicios dos métodos sinalados na bibliografía, materiais e documentos da presente guía docente Adestramento progresivo da memoria.	14 (10 minutos)
IV	Estudo do repertorio solista para trompeta	Estudo do repertorio solista para o dominio da capacidade musical do alumno en relación á trompeta. Estudo das obras sinaladas na bibliografía, materiais e documentos da presente guía docente.	TODAS (30 minutos)
V	Audición pública	Interpretación consciente a través da comprensión das estruturas musicais e aplicación dos coñecementos musicais e técnicos da trompeta na execución do repertorio solista. Conciencia das normas de comportamento a seguir nas audicións en calidade de intérprete.	2 (20 minutos)
VI	Lectura a vista	Práctica da lectura a vista de obras ou fragmentos adecuados ó nivel.	2 (20 minutos)
Total de sesións por cuadrimestre			16

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presenciais	Clases prácticas	24	24	24	24	24	24	24	24	
	Audicións	4	4	4	4	4	4	4	4	
	Titorías	2	2	2	2	2	2	2	2	
Non presenciais	Traballo persoal	240	240	240	240	270	270	270	330	
Total de horas cuadrimestrais		270	270	270	270	300	300	300	360	

6. Descritores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Clases prácticas	Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumn@ ao longo da semana.
Traballo individual	Pescuda de información, análise, dicitación ou memorización dos novos traballos musicais. Revisión do tempo, fraseo, dinámicas, ornamentación, articulación, carácter e demais recursos musicais en base á súa análise e ás fontes documentais. Profundización no traballo realizado coa axuda de novas tecnoloxías.
Audicións	Presentación en público do repertorio do curso e presenza como ointe nas audicións do Departamento de Vento metal. Cada alumn@ deberá interpretar un programa dunha duración de 20 minutos (+/- 5 minutos). A audición coincidirá co final do cuadrimestre en calendario proposto pola Xefatura de estudos.

7. Avaliación

ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Traballo persoal	Nivel de concreción de recursos traballados segundo as referencias básicas dispostas no apartado 8 da presente Guía docente. Mostrar nos exercicios técnicos, nos estudos dos métodos e nas obras do repertorio solista, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos	50%	TODAS

	musicais. Demostrar nos estudos e obras a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos e a súa aprendizaxe.		
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 15 minutos de duración. Mostrar nas obras a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista programados.	30%	TODAS
Exame	Mostrar nos estudos a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria estudos dos métodos programados. Mostrar no exame un mínimo de 6 estudos dos programados no curso e cuadrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	20%	TODAS

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Exame	Mostrar nos exercicios técnicos e nos estudos dos métodos programados no curso, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mostrar no exame un mínimo de 12 estudos dos programados no curso e cuadrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	50%	TODAS
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 30 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista ou estudos dos métodos programados.	50%	TODAS

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame	Mostrar nos exercicios técnicos e nos estudos dos métodos programados no curso, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar nos estudos a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Mostrar no exame un mínimo de 12 estudos dos programados no curso e cuadrimestre. Mostrar fluidez e comprensión na lectura a primeira vista.	50%	TODAS
Audición	Interpretar públicamente obras solistas das programadas, cunha interpretación mínima de 30 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Interpretar de memoria obras do repertorio solista ou estudos dos métodos programados.	50%	TODAS

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

8. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

9. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

O material e traballo específico que se desenvolverá na clase nos diferentes cursos será o seguinte:

TROMPETA I:

VIZZUTTI, A.: 1º volumen

ARBAN, J.B.: Estudios característicos (1 - 7)

BRANDT, V. Estudios característicos. (1 - 6)
BRANDT, V.: Concerto nº 1 e Concert piece (nº2)
ARBAN, J.B.: Fantasías e Variacions (dúas fantasías)
NERUDA, J.B.G.: Concierto para trompeta en Mib
HUBEAU, J.: Sonata para trompeta y piano
KENANN: Sonate for trumpet and piano
STEVENS, H. Sonate for trumpet and piano

TROMPETA II:

VIZZUTTI, A.: 1º volumen
ARBAN, J.B.: Estudos caracteristicos (8-14)
HINDEMITH, P.: Sonata
ARBAN, J.B.: Fantasías e Variacions (Dúas fantasías)
NERUDA, J.B.G.: Concierto para trompeta en Mib
CHAVANNE, H.: Estudios Caracteristicos (7 - 12)
BOZZA, E.: Rustiques
CHARLIER, T.: Solo de concours
TOMASI, H.: Triptique
Stevens, H. Sonate for trumpet and piano

TROMPETA III:

CHARLIER, T.: Estudos caracteristicos (1 - 6)
CAFFARELLI, R.: Estudos (1 - 8)
PONCHIELLI, A.: Concerto
ALBINONI, T.: Concerto in BbM
PESKIN, W. Concerto Cminor
BOHME, O: Concerto
HUMMEL, J. N.: Concerto

TROMPETA IV:

CHARLIER, T.: Estudos caracteristicos (7 - 12)
CAFFARELLI, R.: Estudos (9 - 16)
MARTINU: Sonatina
BOHME, O: Concerto
PLOG, A.: Sonata
HUMMEL, J. N.: Concerto
STEVENS, H.: Sonata
PESKIN, W. Concerto Cminor

TROMPETA V:

CHARLIER, T.: Estudos caracteristicos (13 - 18)
BOEHME, O. 24 Melodic studies. (seis estudos)
STEVENS, H.: Sonata
CHAYNES, C.: Concerto
JOLIVET, A.: Concerto
HAYDN, J.: Concerto
ALBINONI, T. Conciero en Sib Mayor Op. 7 Nº 3

TROMPETA VI:

CHARLIER, T.: Estudos caracteristicos (19 - 24)
BOEHME, O. 24 Melodic studies. (seis estudos)
STEVENS, H.: Sonata
TELEMANN, G.Ph.: Concerto
BRANDT, V.: Orchestral etudes
ALBINONI, T. Conciero en Sib Mayor Op. 7 Nº 3

TROMPETA VII:

CHARLIER, T.: Estudos caracteristicos (25 - 30)
TOMASI, H.: Concerto
BITCH, M.: Estudos (catro estudos)
TELEMANN, G.Ph.: Concerto in D
PLOG, A.: Postcards
HAYDN, J.: Concerto
ALBINONI, T. Conciero en Sib Mayor Op. 7 Nº 3

TROMPETA VIII:

CHARLIER, T.: Estudos característicos (31 - 36)

BITSCH, M.: Estudos (catro estudos)

TOMASI, H.: Concerto

DESENCLOS, A.: Incantation, Thrène et Danse

MARCELLO, B.: Concerto en Rem

CAMPO, F.: Times

STEVENS, H.: Sonata

HAYDN, J.: Concerto

TELEMANN, G. Ph. concerto in D

ALBINONI, T. Concierto en Sib Mayor Op. 7 N° 3

* **Observacións:** os estudos e obras aquí marcados poden ser cambiados por outros de nivel similar, previa solicitude do alumnado e co visto bo

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

ROSEN, Charles: O estilo clásico: Haydn, mozart, Beethoven. Madrid: Alianza Música, 1986

COPLAND, Aaron: Como estudar a música. Madrid: fondo de cultura económica de España, 1994

BENNET, Roy: Una breve historia de música

DESCHAUSSEÉS, Monique: El intérprete y la música. Madrid: Rialp, 1998

ZARZO, V.: La trompa. Madrid: Alianza Música, 1986

CORTOT, Alfred: Curso de interpretación. Buenos Aires: Ricordi, 1934

FARKAS, Philip: El arte de tocar los metales

HARRISON, Sidney: Como apreciar a música. Madrid: Edaf, 1984

10. Observacións

Será aplicable a esta Programación Docente a lexislación vixente así como as normas que a regulan.

Programación Docente de TROMPETA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA		PEDAGOXÍA E DIDÁCTICA INSTRUMENTAL								
ESPECIALIDAD	INTERPRETACIÓN						ITINERARIO	TROMPETA		
CARÁCTER	B) Obrigatoria						TIPO DE CLASES	Colectiva		
DEPARTAMENTO	VENTO METAL						XEFE/IA DO DEPARTAMENTO	Enrique Lorenzo Vila		
CURSOS	1.º curso	2.º curso	3.º curso	4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Javier Viceiro-Filgueira			
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1
ETCS/ CUADRIMESTRE							3		Observacións	
DOCENTE	NOME E APELIDOS			MAIL/TEL/WEB				TITORÍA		
	Javier Viceiro-Filgueira			jviceiro@edu.xunta.es				Venres, de 11h. a 12h.		

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016.

DESCRITOR	Preparación para a práctica docente. Desenvolvemento da capacidade de transmisión dos coñecementos adquiridos. Estudo das estratexias e recursos didácticos necesarios para a docencia.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuatrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A través da práctica interpretativa do instrumento conséguese integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos presentes nos estudos de música superiores, colaborando ao desenvolvemento da capacidade analítica, do coñecemento do repertorio do propio instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T8, T15
XERAIS	X5, X10, X19, X24, X25, X26
ESPECÍFICAS	EI6

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
1. Coñecer a orixe e evolución dos diversos sistemas pedagóxicos.	T2, T4, X10, X24, EI6
2. Ser conscientes da importancia do traballo individual e adquirir as técnicas de estudo necesarias que permitan a autonomía no traballo e a valoración do mesmo.	T1, T4, X10, X24, EI6
3. Estudar evolución da metodoloxía dos instrumentos de Vento-Metal nas distintas épocas.	T4, T8, X10, X25, EI6
4. Coñecer a lexislación actual que regula o ensino musical.	T4, T15, X19, X26, EI6
5. Investigar a metodoloxía e pedagogía no ámbito do ensino actual	T4, T15, X5, X19, EI6
6. Programacións didácticas e unidades curriculares	T3, T4, X5, X19, X25, EI6

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓN S
I	Coñecemento da orixe e 1.1 Estudo do orixe dos sistemas pedagóxicos mais importantes	2

	evolución dos diversos sistemas pedagóxicos	1.2 Estudo da evolución dos sistemas pedagóxicos	
II	Estudo da evolución da metodoloxía dos instrumentos de Vento-Metal nas distintas épocas	2.1 Estudo dos diferentes aspectos metodolóxicos de cada país 2.2 Estudo da evolución pedagóxica do ensino dos instrumentos de Vento-Metal 2.3 Estudo da evolución metodolóxica na historia dos instrumentos de Vento-Metal	2
III	Investigación da metodoloxía y pedagogía no ámbito do ensino actual	3.1 Coñecemento da pedagogía y metodoloxía actual no ámbito de Galicia 3.2 Coñecemento da pedagogía actual no ámbito nacional 3.3 Coñecemento da pedagogía actual en distintos países	2
IV	Coñecemento da lexislación actual que regula o ensino musical	4.1. Estudo das leis e reais decretos que rexen os ensinos musicais 4.2. Lexislación no ámbito dos conservatorios de música	3
V	Programacións didácticas	5.1. Coñecemento das programacións didácticas dos Conservatorios de Galicia 5.2. Elaboración dunha programación didáctica	4
VI	Unidades didácticas	6.1. Coñecemento das unidades didácticas 6.2. Elaboración dunha unidade didáctica	3
Total de sesións por cuadrimestre			16

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presenciais	Clases prácticas							16		
	Traballos							2		
Non presenciais	Traballo persoal							72		
Total de horas cuadrimestrais								90		

6. Descriptores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Clases prácticas	Trátase de actividades encamiñadas a explicación dos contidos técnicos e métodos a practicar nas diferentes sesións, e tamén as actividades de explicación dos libros y fontes coas que traballaremos. Exposición y explicación dos contidos por parte do docente. Instrucións sobre fontes de información para o estudo da literatura.
Traballos	Traballos a presentar polo alumn@ da materia e propostos polo profesor. Elaboración dunha programación didáctica segundo as instrucións do profesor. Elaboración dunha unidade didáctica segundo as instrucións do profesor.
Traballo persoal	Tempo de investigación de información adicional ao traballo de aula propostos polo profesor. Tempo de elaboración dos traballos propostos polo profesor.

7. Avaliación

ORDINARIA

CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Clases prácticas	Atención, comprensión e participación na clase. Realizar tarefas sobre a familia instrumental e a súa evolución didáctica ao longo da historia e de diferentes estilos musicais, así como as distintas escolas do instrumento e innovacions acontecidas. Mostrar o coñecemento das características referidas ás diferentes escolas de vento-metal dende o barroco ata a actualidade.	40%	TODAS
Traballo académico	Elaboración dunha programación didáctica de grado elemental e medio da especialidade de trompeta dun conservatorio de Galicia. Elaboración dunha unidade didáctica elexida polo alumno e que garde relación coa programación didáctica presentada.	60%	TODAS

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
	Ver avaliación extraordinaria		

EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito	1. Demostrar os coñecementos relativos á orixe e evolución dos sistemas pedagóxicos. 2. Demostrar o coñecemento das características metodolóxicas do ensino da trompeta. Demostrar o coñecemento da pedagogía e metodoloxía no ámbito de Galicia. 3. Coñecemento da lexislación vixente referida ao ensino da trompeta nos conservatorios.	40%	TODAS
Traballo académico	Presentación dunha programación didáctica de grado elemental e medio da especialidade de trompeta dun conservatorio de Galicia. Presentación dunha unidade didáctica elexida polo alumno e que garde relación coa programación didáctica presentada.	60%	TODAS

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

8. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

9. Bibliografía, materiais e documentos

BOURGUE, D.: A trompa. Madrid: alianza Música, 1986
 ZARZO, V.: Estudo analítico da literatura de trompa
 ZARZO, V.: Grandes trompistas do pasado
 ZARZO, V.: Escolas de trompa
 CEBRIÁ, P., ORTEGA, R.J., FERNÁNDEZ, J.E.: A clase colectiva para instrumentos de vento. Fundamentos básicos para a súa programación, orientación e avaliación. Mundimúsica Garijo. Madrid 1996
 ESCRIBANO, A.: Aprender a ensinar, fundamentos de didáctica xeral. Universidade de Castela A Mancha. Cuenca 2008
 JURADO, J.: Guía para a programación didáctica e as unidades didácticas. Dos Acordes
 LOZANO, J.: Bases psicolóxicas e deseño curricular para o grado elemental de música.
 MICHELS, U.: Atlas de Música. alianza música, 1992.
 Lexislación dos conservatorios de Galicia

10. Observacións

Será aplicable a esta Programación Docente a lexislación vixente así como as normas que a regulan.

Programación Docente de TROMPETA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA		REPERTORIO ORQUESTAL E INSTRUMENTOS AFÍNS (I – VI)								
ESPECIALIDAD	INTERPRETACIÓN							ITINERARIO	TROMPETA	
CARÁCTER	B) Obrigatoria							TIPO DE CLASES	Individual	
DEPARTAMENTO	VENTO METAL							XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Enrique Lorenzo Vila	
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADORA/A DA DISCIPLINA	
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3	3	3	3,5	3,5			Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Adolfo Caride Rodríguez									
	Javier Viceiro Filgueira									

2. Descriptor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Estudo e práctica da literatura orquestral. Afondamento, de ser o caso, dos roles de cada instrumento dentro da sección. Desenvolvemento, de ser o caso, das capacidades técnicas e expresivas dos instrumentos afíns. Estudo da práctica dos instrumentos afíns, de ser o caso, no repertorio orquestral.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A través da práctica interpretativa do instrumento conséguense integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos presentes nos estudos de música superiores, colaborando ao desenvolvemento da capacidade analítica, do coñecemento do repertorio do propio instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.
TRANSVERSAIS	T1, T3, T6, T13
XERAIS	X3, X6, X8, X10, X11, X15
ESPECÍFICAS	EI1, EI2, EI3, EI4, EI5, EI8, EI9, EI10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
Expresarse con sensibilidade musical e estética para interpretar e gozar a música das diferentes épocas e estilos, e para enriquecer as súas posibilidades de comunicación e de realización persoal.	T1, T3, T6, T13, X3, X6, X8, X15, EI1, EI2, EI3
Ser conscientes da importancia do traballo individual e adquirir as técnicas de estudo necesarias que permitan a autonomía no traballo e a valoración do mesmo.	T1, T2, T6, T13, X6, X8, X15, EI2, EI3, EI8
Interpretar, analizar e valorar críticamente a calidade da música en relación cos seus valores intrínsecos.	T1, T6, T13, X3, X10, X11, EI1, EI4, EI10
Aplicar os coñecementos harmónicos, formais e históricos para conquistar unha interpretación artística de calidade.	T3, T13, X8, X10, X11, EI4, EI10
Ter a disposición necesaria para saber integrarse nun grupo como un membro máis do mesmo ou para actuar como responsable do conxunto. Actuar en público con autocontrol, dominio da memoria e capacidade comunicativa.	T13, X8, EI3, EI5, EI9
Apreciar a importancia da música como linguaxe artística e medio de expresión cultural dos pobos e das persoas.	T3, T6,

	X3, X10, E14
Habituar a escoitar música para formar a súa cultura musical e establecer un concepto estético que lles permita fundamentar e desenvolver os propios criterios interpretativos.	T13, T15, X3, X8, X10, E14
Elaborar criterios persoais e razoados sobre cuestións estéticas que lle permitan cumprir coa súa responsabilidade como intérprete.	T1, T3, X8, X10, X11, X15, E18

4. Contidos

TEMAS		DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓN S
I	Estudo do transporte dende a trompeta en Do as trompetas en Fa, Sib, Re, Mib, Mi, La e Si..	Practica do transporte dende a trompeta en Do a Sib, Fa, Re, Mib, Mi, La e Si nos exercicios de H. Sache. (estudos 1 ao 36) Práctica do transporte nos pasaxes da trompeta do repertorio orquestral e operístico. a	12 (40 minutos)
II	Estudo do repertorio orquestral e operístico que se consideren imprescindibles para o dominio da capacidade musical do alumno en relación a trompeta	Estudo da literatura de trompeta do repertorio orquestral e operístico, tanto en pasaxes a só como tutti dende o Período Barroco ata o século XX. Extractos orquestrais referidos ao repertorio orquestral. A trompeta nas sinfonías de Tchaikowsky e os compositores do Grupo dos Cinco Rusos. A trompeta na produción operística de Wagner e Richard Strauss. A trompeta nas sinfonías de Bruckner e Mahler. O fliscorno na banda e na orquestra	4 (30 minutos)
III	Aplicación dos coñecementos musicais e técnicos da trompeta na execución do repertorio sinfónico e operístico.	As grandes orquestras de tódolos tempos e os seus trompetistas na produción musical de toda a historia da música referida á trompeta. A escritura para trompeta natural barroca e a súa interpretación na actualidade a través da moderna trompeta piccolo. A escritura para corneta dos compositores do Século XIX: Berlioz, Prokofiev, Shostakovich e Strawinsky.	4 (30 minutos)
IV	Audición e estudo do repertorio orquestra e operístico dende a análise e a comprensión de diferentes versións de grandes intérpretes de todos os tempos	As grandes orquestras de tódolos tempos e os seus trompetistas na produción musical de toda a historia da música referida á trompeta. Preparación de extractos orquestrais tendo en conta a execución pública tanto nunha audición como dentro da Orquestra. A trompeta nas sinfonías de Tchaikowsky e os compositores do Grupo dos Cinco Rusos. A trompeta na produción operística de Wagner e Richard Strauss. A trompeta nas sinfonías de Bruckner e Mahler. O fliscorno na banda e na orquestra	12 (20 minutos)
V	Preparación das probas de ingreso requeridas para o acceso nas orquestras sinfónicas actuais	Proba de trompeta para orquestra profesional publicada a través de páxinas web	2
Total de sesións por cuadrimestre			16

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presenciais	Clases prácticas	15	15	15	15	15	15			
	Avaliación	1	1	1	1	1	1			
	Titorías	1	1	1	1	1	1			
Non presenciais	Traballo persoal	75	75	75	75	88	88			
Total de horas cuadrimestrais		90	90	90	90	105	105			

6. Descritores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Clases prácticas	Revisión nos aspectos técnicos, formais, históricos, estilísticos ou artísticos no traballo realizado polo alumn@ ao longo da semana do repertorio orquestral de trompeta
Traballos de aula	Pescuda de información e análise do repertorio orquestral dende unha visión histórica e estética. Revisión do tempo, fraseo, dinámicas, ornamentación, articulación, carácter e demais recursos musicais en base á súa análise e ás fontes documentais. Profundización no traballo realizado coa axuda de novas tecnoloxías.
Avaliación	Presentación en público do repertorio do curso nos exames do Departamento de Vento metal. Cada alumn@ deberá interpretar un programa de 6 extractos orquestrais. A audición coincidirá co final do cuadrimestre en calendario proposto pola Xefatura de estudos.

7. Avaliación

ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓ N	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			

Traballo persoal	Mostrar no repertorio orquestral de trompeta, a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos e a súa aprendizaxe.)	50%	TODAS
Exame	Interpretar públicamente obras do repertorio orquestral programadas, cunha presentación mínima de 6 extractos. Mostrar capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente.	50%	TODAS
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.			
ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓ N	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Exame	Interpretar públicamente obras do repertorio orquestral programadas, cunha presentación mínima de 12 extractos. Mostrar capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente.	100%	TODAS
EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓ N	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame	Interpretar públicamente obras do repertorio orquestral programadas, cunha presentación mínima de 12 extractos. Mostrar capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente.	100%	TODAS
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
8. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRIPCIÓN		CRITERIOS E PAUTAS	
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.		Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.	
9. Bibliografía, materiais e documentos			
REFERENCIAS BÁSICAS			
O material e traballo específico que se desenvolverá na clase nos diferentes cursos será o seguinte:			
ROQ e INAFÍNS I			
H. Sachse estudos 1 -6			
Seis extractos orquestrais			
ROQ e INAFINS II			
H. Sachse estudos 7 - 12			
Seis extractos orquestrais			
ROQ e INAFÍNS III			
H. Sachse estudos 13 -18			
Seis extractos orquestrais			
ROQ e INAFÍNS IV			
H. sachse estudos 19 - 24			
Seis extractos orquestrais			
ROQ e INAFÍNS V			
H. Sachse estudos 25- 30			
Seis extractos orquestrais			
ROQ e INAFÍNS VI			
H. Sachse 31 - 36			
Seis extractos orquestrais			
METODOLOXÍA ESPECÍFICA			
Métodos			

E. Sachse one hundred studies for trumpet

Revistas

Brass Bulletin

International Trumpet Guild Press

Estractos orquestrais

Metodoloxía específica

The Orchestra Musician's CD-ROM Library vol. I -XII

Orchester Probespiel for Trumpet. (ed. Peters)

Estractos orquestrais (dez volumes). Ed. International music company.

Libros

.ROSEN, Charles: O estilo clásico: Haydn, Mozart, Beethoven. Madrid: Alianza Música, 1986.

SATCHS, K.: History and Evolution of the Musical Instruments

TARR, E.: The Trumpet

Tecnoloxías da Información e a Educación

www.imslp.org

www.spotify.com

www.musicscore.hut2.ru

www.naxos.com

DVD, PC (portátil), Internet

Material específico

Afinador, metrónomo, sordinas, piano etc.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

BUKOFZER, M.: A música na época barroca. Madrid: Alianza Música, 1986

DESSPORTES, Yvonne; BERNAUD, Alain: Manual práctico para o recoñecemento dos estilos dende Bach a Ravel. Madrid: Real Musical, 1995

HARRISON, Sidney: como apreciar a música. Madrid: Edaf, 1984

DONINGTON, Robert: a música e os seus instrumentos. Madrid: Alianza Editorial, 1998

10. Observacións

Será aplicable a esta Guía Docente a lexislación vixente así como as normas que a regulan.

Programación Docente de TROMPETA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA TÉCNICAS DE CONTROL EMOCIONAL E CORPORAL

ESPECIALIDAD	INTERPRETACIÓN				ITINERARIO	TROMPETA				
CARÁCTER	B) Obrigatoria				TIPO DE CLASES	Colectiva				
DEPARTAMENTO	VENTO METAL				XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Enrique Lorenzo Vila				
CURSOS	1.º curso	2.º curso	3.º curso	4.º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Enrique Lorenzo Vila				
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	1
ETCS/ CUADRIMESTRE				2					Observacións	
DOCENTE	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Javier Viceiro-Filgueira									

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016.

DESCRITOR	Cofecemento básico da estrutura e funcionamento do aparato locomotor e do sistema nervioso. Desenvolvemento de hábitos posturais correctos que minimicen o risco durante a interpretación. Técnicas de respiración, relaxación, autocontrol, optimización da enerxía muscular, concentración e memoria aplicadas ao estudo e á actuación en público.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	A través da práctica interpretativa do instrumento conséguese integrar e poñer en práctica aspectos musicais e teóricos presentes nos estudos de música superiores, colaborando ao desenvolvemento da capacidade analítica, do coñecemento do repertorio do propio instrumento e da evolución estilística dos diferentes períodos da historia da música.
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T6, T7, T11, T13, T15
XERAIS	X8, X21, X24, X25
ESPECÍFICAS	EI4, EI6, EI8, EI10

3. Obxectivos

DESCRCIÓN	COMPETENCIAS
Ser conscientes da maneira que usamos o corpo	T6, T11, T13, X24, X25, EI8, EI10
Disminuir a tensións físicas e psíquicas sen que diminua a atención sensorial	T1, T2, X8, X21, EI4, EI8
Cofecer a anatomía e fisioloxía do aparato respiratorio	T2, T13, X21, X25, EI4, EI10
Cofecer a anatomía do sistema musculoesquelético como premisa para mellorar os movementos empregados para tocar o instrumento	T1, T2, X24, X25, EI4, EI10
Cofecer, practicar e profundizar nas distintas técnicas xerais de respiración	T7, T15, X8, X24, EI4

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓN S
-------	--------------------	----------

I	Anatomía Do corpo human	1.1. O aparato locomotor 1.2. O sistema nervioso	3
II	Anatomía do aparato respiratorio	2.1. As fosas nasais 2.2. A farinxe, larinxe e traquea 2.3. Os bronquios 2.4. Os pulmóns 2.5. outros elementos: a pleura, osos, músculos intercostais...	3
III	A circulación e fisioloxía pulmonar	3.1. mecanismo de ventulación pulmonar 3.2. Volumenes e capacidades 3.3. Intercambio gaseoso (hematosis)	3
IV	O diafragma	4.1. Funcións do diafragma para unha correcta respiración 4.2. Exercicios de fortalecemento abdominal	3
V	A tono	5.1. Exercicios para mellorar o rendimento do músico	4
Total de sesións por cuadrimestre			16

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE		1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presenciais	Clases prácticas				28					
	Exposición				4					
Non presenciais	Traballo persoal				28					
Total de horas cuadrimestrais					60					

6. Descriptores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRIPCIÓN DA METODOLOXÍA
Clases prácticas	Actividades encamiñadas á explicación dos exercicios técnicos e métodos a practicar nas diversas sesións
Exposición	Exposición de cada un dos temas dos contidos sen desligar aspectos técnicos dos musicais
Traballo persoal	Consulta bibliográfica e procura de información adicional ao traballo de aula

7. Avaliación

ORDINARIA

CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓ N	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Traballo persoal	Demostrar a capacidade de resolución de problemas técnicos e interpretativos e a súa aprendizaxe. Atención, comprensión e participación na aula.	50%	TODAS
Traballo académico	Demostrar o coñecemento da anatomía do corpo human no aspectos relativos ao sistema locomotor, nervioso e respiratorio. Demostrar na interpretación a autonomía necesaria para o control do medo escénico.	50%	TODAS

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓ N	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Exame escrito	Demostrar o coñecemento da anatomía do corpo human no aspectos relativos ao sistema locomotor, nervioso e respiratorio.	50%	TODAS
Audición	Interpretar públicamente obras solistas cunha interpretación mínima de 30 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Demostrar na interpretación a autonomía necesaria para o control do medo escénico.	50%	TODAS

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓ N	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito	Demostrar o coñecemento da anatomía do corpo human no aspectos relativos ao sistema locomotor, nervioso e respiratorio.	50%	TODAS
Audición	Interpretar públicamente obras solistas cunha interpretación mínima de 30 minutos de duración. Mostrar nas obras do repertorio solista a capacidade de dominio na execución sen desligar os aspectos técnicos dos musicais. Demostrar na interpretación unha autonomía necesaria e de acordo cos criterios do estilo correspondente. Demostrar na interpretación a autonomía necesaria para o control do medo escénico.	50%	TODAS

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

8. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

9. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

BOURGUE, D.: Technicor, volúmenes I, II, III, IV, V e VI

FARKAS, Philip: El arte de tocar los metales

ROSSET, J., FÁBREGAS, S.: A tono. exercicios para mellorar o rendemento do músico. Barcelona: Editorial Paidotribo, 2005

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

BERNSTEIN, L.: El Maestro invita a un concierto. Madrid: Siruela, 2009

COPLAND, Aaron: Como estudar a música. Madrid: fondo de cultura económica de España, 1994

BENNET, Roy: Una breve historia de música

HARRISON, Sidney: Como apreciar a música. Madrid: Edaf, 1984

10. Observacións

Será aplicable a esta Guía Docente a lexislación vixente así como as normas que a regulan.